

enribook

Miroslav Bórik

ČAKANIE NA BUDÚCNOŠŤ

Miroslav Bórik

ČAKANIE
NA
BUDÚCNOSŤ

enribook

Jazyková úprava: René Beláček
Návrh obálky: Martin Bórik
Grafické sprac. obálky: Grafprint Zvolen
Vydalo vydavateľstvo Enribook
v spolupráci s Publico v roku 2025

ISBN: 978-80-89948-99-4
ISBN epub: 978-80-69110-16-8
ISBN mobi: 978-80-69110-17-5
ISBN PDF: 978-80-69110-15-1

Venujem mojim úžasným vnúčatám
Tomášovi, Kataríne, Lenke a Emme.

Aby sa pri čakani na budúcnosť poučili aj z minulosti.

PREDSLOV

Nikdy nezabudnem na ten pochmúrny jesenný deň, keď mi do redakcie zavolať vtedy ešte neznámy človek, a bez toho, aby sa predstavil a aspoň v náznakoch naznačil, o čo mu ide, naliehavo ma žiadal o stretnutie. Pravdupovediac, vôbec sa mi to nepozdávalo.

Načo tie tajnosti? A prečo si vybral práve mňa? Bol som v rozpakoch; odmietnuť alebo pristúpiť na jeho návrh? Zrejme vycítil moju váhavosť a v obave, aby som náhodou nezložil, rozhodol sa čiastočne vystúpiť z anonymity. Povedal mi, že je príslušníkom polície a ubezpečil ma, že to, o čom chce so mnou hovoriť, je čosi nezvyčajné a dozaista ma to bude zaujímať. Navyše mi pripomenul meno známeho astronóma, dlhoročného dopisovateľa a spolupracovníka našich novín, ktorý ho vraj na mňa nasmeroval.

Čo spoločné môžu mať policajt a astronóm?

Napriek pracovnej zaneprázdnenosti som nakoniec predsa len súhlasil a pozval som ho ku mne. Dostavil sa načas. Ibaže nebol sám. Priviedol so sebou trinásťročného syna. Hneď vo dverách ma uistil, že jeho prítomnosť je z hľadiska dôveryhodnosti nevyhnutná, o čom som sa presvedčil o pár minút neskôr.

Čo by ste si mysleli o ľuďoch, ktorí by vám začali rozprávať príbeh, vymykajúci sa zdravému ľudskému rozumu, a zároveň sa vám snažili nahovoriť, že sa skutočne stal a že ho naozaj prežili? Asi nič dobré! Prinajlepšom by vám zišlo na um, že sú slabomyseľní.

Priznám sa, že sprvoti som aj ja v jednej chvíli zapochyboval o ich duševnom stave. Veď všetko, čo rozprávali, mi pripadalo ako vystrihnuté z vedecko-fantastického románu. Deti majú často sklony k vymýšľaniu, je to ich prirodzená vlastnosť, ale čo dospelí? Čo ak vám také niečo tvrdí na prvý pohľad človek inteligentný, ešte k tomu príslušník polície, kriminalista, žiadny rojko či fantasta?

Čím viac ma však vtahovali do svojho príbehu, tým viac som nadobúdal presvedčenie, že obaja hovoria čistú pravdu. Začínal som chápať, čo ich viedlo k tejto nezvyčajnej spovedi. Cítili potrebu vyrozprávať sa, zveriť sa niekomu so svojím tajomstvom, dostať zo seba všetko, čo ich ťažilo na duši a o čom viac ako rok mlčali. Prežili totiž niečo, čo sa zrejme nikomu zo súčasnej generácie už nepodarí. A mlčanlivosť im zaručovala pokojný život, chránila ich pred výsmechom a opovrhovaním okolitého sveta. Pripadá vám to neprirodzené? Možno!

Kým si však odpoviete, začítajte sa do ich príbehu a potom súďte. Azda zmeníte svoj názor. Ako som ho počul, tak vám ho s láskavým dovolením predkladám, iba monológy a záznamy z vyšetrovacích spisov som upravil do literárnej podoby. I keď od tej doby uplynulo viac ako tridsať rokov a žijeme už v novom storočí, v dobe počítačov a mobilných telefónov, z vyššie uvedených dôvodov som pozmenil mená osôb aj názvy miest a obcí. Ak by vám aj napriek tomu kohosi alebo čosi pripomínali, povznete sa nad tým a pomyslíte si, že ide iba o podobnosť čisto náhodnú.

autor

Kpt. Emil Jonáš, vyšetrovatel:
**„Príčiny sú vždy známe,
iba neraz nám už nemá kto o nich podať svedectvo.“**

Roman Jonáš, jeho syn:
**„Zázraky sa dejú,
bez nich by bol inak život nezaujímavý.“**

ZÁZRAKY SA DEJÚ...

1

Svet je plný zázrakov. Kto z nás však vie posúdiť, ktorý je ozajstný a ktorý sa naň iba ponáša?

Raz som mal možnosť vidieť film, nakrútený podľa skutočnej udalosti. Opisoval útrapy mladého dievčaťa, ktoré prežilo haváriu dopravného lietadla. Tento príbeh na mňa silno zapôsobil. Nikto už neveril, že by po páde z výšky desaťtisíc metrov mohol ostať ešte niekto nažive. A predsa, ono ako jediné sa zachránilo.

Bola to šťastná náhoda? Alebo skôr zázrak? Keď som si kládol tieto otázky, ešte som netušil, že sa aj ja stanem svedkom podobnej udalosti. Od toho času na zázraky verím a viem, že sa dejú. Bez nich by bol život nezaujímavý.

Ešte v piatok popoludní nič nenasvedčovalo tomu, že si budeme s mojím kamarátom Tomášom Hojstričom o pár hodín tak nepredstaviteľne vzdialení. Sedeli sme ako vždy v prvej lavici a so zatajeným dychom sme počúvali Dominika Webera, prednášajúceho o známych i menej známych súhvezdiach, ktoré sa nachádzajú v nekonečných priestoroch vesmírnych diaľav.

„Na dnes hádam stačilo!“ odhrnul si po viac ako hodinovom monológu manžetu košele a pozrel na hodinky. „Poriadne sme to natiahli...“

V triede zašumelo.

Všetci sme ho zbožňovali. Pri jeho rozprávaní plynul čas tak nepredstaviteľne rýchlo. Avšak nebol pánom svojho času. Večer čo večer zapájal na observatóriu kamery, určené na fotografovanie meteorov, cez deň potom vyhodnocoval stovky snímok, aby mohol opäť s príchodom noci pokusy opakovať. Vždy o sebe tvrdil, že je otrokom svojho povolania. Stále zaneprázdnený, uponáhľaný, akoby na svete okrem jeho

práce nejestvovalo nič, čo by ho mohlo zastaviť. Preto bolo pre mnohých prekvapením, že sa práve on podujal viesť astronomický krúžok na našej škole.

Weber potreboval mať okolo seba nadšencov bez rozdielu veku. Stačilo, že mu rozumeli, že sa nechali strhnúť jeho často fantastickými úvahami o premenách vesmíru.

„Nepoviete nám ešte niečo o Austinovej kométe?“ zaskočil ho Tomáš nečakanou otázkou.

Bezradne rozhodil rukami, opäť skontroloval čas na zápästí a pozrel sa do triedy zúfalým pohľadom štvaneho zvieraťa. „Tomáš, o polhodinu musím byť v observatóriu. Aj tak už meškám.“

„Prosím, prosím...“ zopäl som prosebne dlane.

Vedeli sme, že neodíde. Nemal vo zvyku odchádzať od nezodpovedaných otázok.

„No dobre. Ale krátko...“ nechal sa prehovoriť. „Túto mimoriadne zaujímavú kométu identifikoval v decembri minulého roka ako prvý na svete novozélandský astronóm Rodney Austin. V tom čase bola vzdialená od našej planéty štyristo miliónov kilometrov.“

„Budeme ju môcť pozorovať ďalekohľadom?“ neudržal Tomáš zvedavosť na uzde. Veď to nás zaujímalo zo všetkého najviac.

„Nielen ďalekohľadom, ale aj voľným okom. Práve v týchto dňoch až do konca mája je k tomu najvhodnejšia príležitosť.“

Chvatne si poukladal odbornú literatúru do úhľadnej pyramídy a vsunul si ju pod pazuchu. „Ale nečakajte, že uvidíte žiarivú hviezdu so zlatým chvostom. Austinova kométa pripomína skôr svetlý obláčik. Aj napriek tomu však ide o najjasnejšiu kométu, aká sa za uplynulých pätnásť rokov priblížila k Zemi. Ale teraz už musím naozaj odísť.“

Rozlúčil sa s chlapcami a netrpezlivo čakal, až sa trieda vyprázdni. Iba my s Tomášom sme sa veľmi nenáhlili. Načo aj? Veď sme toho mali ešte toľko na srdci.

Weber sa prinútil k úsmevu a voľnou rukou ma k sebe privinul. „Tak čo, Roman, spokojný? Treba si ráno privstať!

Austinovu kométu uvidíte iba pred východom slnka. Najlepšie z nejakého vyvýšeného miesta.“

Sklamane som k nemu vzhliadol.

„Odkedy nám namontovali na strechu satelit, nesmieme tam...“

„Vraj by sme mohli anténu poškodiť,“ doplnil Tomáš moju ponosu.

Nadhodil kľúč od triedy v dlani, čím nám dal najavo, v akej je časovej tiesni. „To ma mrzí, chlapi. Ale v tomto vám pomôcť nemôžem.“ Uhladil mi vlasy a dodal: „Pozdravuj otca! A nech sa ozve. Pohnite si, v observatóriu už na mňa čakajú!“

„Nemohli by sme ísť s vami?“ zaprosil odrazu Tomáš. „Slúbili ste, že nás tam raz vezmete.“

„Inokedy, chlapi, inokedy...“ Zatvoril dvere a zamkol. „Ale môžeme sa dohodnúť. Poproste rodičov, aby vás niekedy vzali na nočný výlet. Určite ma tam nájdete,“ sprisahanecky na mňa žmurkol. „Ale mám podmienku, Roman! Slúb mi, že si zlepíš známky z dejepisu.“

„Odkiaľ viete, že...?“ ostal som prekvapený.

„Viem, ale nepoviem,“ zasmial sa a brnkol mi prstom po nose. Potom sa obrátil a vykročil dlhou chodbou. Ledva sme mu s Tomášom stačili. Museli sme pobehnúť, aby sme s ním dorovnali krok.

Zrazu som mu prekrížil cestu a zaradil som spiatočku.

„Ujo Dominik, keby sme mali raketu, ktorá by dokázala prekonať časovú bariéru, to by bola senzácia!“

Weber zvolnil krok. „A to už načo?“

„Nemuseli by sme sa učiť dejepis,“ spätkoval som pred ním a poskakoval som z nohy na nohu. „Stačilo by pristáť v ľubovoľnom storočí a na hocijakom mieste, potom sa len poobzerať, povypytovať...“

Tomáš sa tomu hlasno zachichotal.

Nebol to zlý nápad.

Ani Weber sa nezdržal smiechu, tiež mu to muselo pripadať smiešne. Určite si v tej chvíli pripomenul svoje

študentské roky, keď vraj takýmito výmyslami, ako vpravieval otec, krmil svojich spolužiakov.

„Zase fantazíruješ, Roman?“

„A prečo nie? Prečo by sme sa raz nemohli takto vracaf do minulosti?“

„Pretože je to nemožné.“

Nemienil som sa však tak ľahko vzdať. Tvrdošijne som obhajoval svoju teóriu. „Nie je to tak dávno, čo sa tvrdilo, že sa človek nemôže odpútať od Zeme. A vidíte! Dnes sa už lieta ku hviezdám.“

„Je to zaujímavé, čo hovoríš, ale ak chceš, pohovoráme sa o tom nabadúce!“

Ostali sme stáť a pozerali za ním, ako sa rúti dole schodmi. Pripadal mi ozaj ako štvanec. Na nič nemal čas. Na prízemí sa obzrel a zakričal:

„Nezabúdajte, že kým človek pokoril zemskú príťažlivosť, musel sa veľmi veľa učiť! A nielen astronómiu a fyziku!“

Zasmial sa, zdvihol ruku na pozdrav a bol preč. Chvíľu sme tam stáli, uvažovali nad jeho slovami a načúvali, kým nezanikla ozvena jeho náhlivých krokov.

„Tak ako? Skúsime to?“ opýtal sa ma zrazu Tomáš.

Pochopil som. „Myslíš, že sa nám to podarí?“

„Že váhaš! Klúč už mám vo vrecku!“ Vyskočil na zábradlie a s rukami nad hlavou sa zošmykol na prízemie. Nechcel som sa nechať zahanbiť. Spustil som sa za ním.

Plán nám však nevyšiel podľa predstáv. Zo strechy nás v ten večer rodičia vyhnali a nechtiac nás od seba na dlhý čas odlúčili.

Z VYŠETROVACÍCH SPISOV

Výpoved' Júliusa Zátka

Služba mi mala končiť o šiestej. Bolo štvrté na deväť a ja som ešte sedel za okienkom neútulnej

vrátnice. Odkedy robím strážnika, nestalo sa mi, že by ma nemal kto vystriedať. Až v sobotu večer. Keď som zavolať vedúcemu, dozvedel som sa, že kolega, ktorý mal nastúpiť na nočnú zmenu, dostal žľčňový záchvat. Povedal mi, že kým zoženie náhradu, musím ostať na svojom mieste. A tak som trpezlivo čakal. Cez hustnúcu tmú som pozeral na druhú stranu hospodárskeho dvora, kde pobehoval okolo budy starý nemecký ovčiak a neprestajne rinčal reťazou. Už popoludní som si všimol, že je akýsi čudný. Čochvíľa si sadal na zadné, vztýčil hlavu k oblohe a úpenlivo vyl. Nijako som si nevedel vysvetliť jeho správanie. Pokiaľ si pamätám, nikdy nič také nerobil. Pôjdem s ním na obchôdzku, pomyslel som si, aspoň nám obom rýchlejšie ubehne čas. Pomaly som vstal a prehodil cez seba teplý kabát. Keď som vyšiel pred vrátnicu, od brány som zazrel prichádzať postavu, ktorá vedľa seba tlačila bicykel.

„Dobrý večer, Julu!“ ozval sa z tmy známy hlas. Bol to Jozef Ličko, od ktorého som ráno preberal službu.

„Že už ideš!“ privítal som ho s potešením. „Myslel som si, že tu dnes ponocujem.“

„Už som bol v posteli, keď mi volal vedúci, že mám zaskočiť za Michala.“ Ličko oprel bicykel o stenu hneď pri dverách a podal mi ruku. „Asi ho budú operovať.“

Kým som sa prezliekal, informoval som ho o všetkom, čo sa v priebehu dňa udialo. Potom som vytiahol spoza vrátnice svoj bicykel a sponou som si zopol pravú nohavicu.

„Čo je s tým psom?“ pohodil Ličko hlavou k nepokojnému zvieraťu. „Je ako zdivený, počuť ho zavýjať na sto honov.“

„Neviem, čo sa s ním dnes robí,“ pozrel som aj ja tým smerom. Azor lomcoval reťazou a žalostne kňučal. Akoby sa čohosi bál. „Asi je mu otupno, vezmi ho na noc k sebe!“

„Veď my si už nejako poradíme.“

„Tak sa maj! A príjemnú službu.“

Kývol som mu ešte na rozlúčku, naskočil som na bicykel a zaprel sa do pedálov. Mám šesťdesiatpäť rokov, ale stále sa cítim pri sile. Celý život som robil v lese, neskôr na púle ako robotník, všetko ťažkú prácu. Aj choroby sa mi akosi vyhýbali. Keď som vošiel na cestu, rozkrútil som pedále koľko som len vládal. Vozovka bola rovná, asfaltová, nikde žiadny výmol. Ešte pred tromi rokmi, kým neotvorili diaľnicu, tu bola hustá premávka. Človek na bicykli si musel dávať veľký pozor, aby ho niečo nezrazilo. Najväčší strach som mával z kamiónov. Robili taký vietor, že bolo umenie udržať rovnováhu. Jazdili ako opreteký. O chvíľu som pocítil na chrbte pot. Bol teplý večer, na koniec marca až priveľmi. Zvoľnil som preto tempo. Veď načo sa ponáhľať? Nemal som čo zmeškať a doma ma aj tak nikto nečakal. Ženu som pochoval už pred desiatimi rokmi, dcéra sa vydala až kamsi na Moravu. Žijem sám, ale na život som nezanevrel. Privykol som. Z myšlienok ma vyrušil silnejúci hukot motora. Obzrel som sa. Zbadal som približujúce sa auto s rozsvietenými diaľkovými svetlami. Čo ten tu chce? pomyslel som si a stočil som riadidlá až ku krajnici. Človek nikdy nevie, kto sedí za volantom. Netúžil som po tom, aby si o mne čítali v čiernej kronike. Auto sa prehnalo okolo mňa s dosť veľkým odstupom. Ani som si nestihol všimnúť, koľko v ňom bolo pasažierov. A priznám sa, že ma to až tak nezaujímalo. Červené svetlá sa odo mňa vzdalovali a mizli v tme. A vtedy sa to stalo. Nad lesom, do ktorého sa po dlhšej rovinke cesta prudko stáčala, sa zjavila silná žiara. Nasledovalo krátke škripanie brzd a silný náraz. Od prelaknutia som prestal šliapať, akoby mi stuhli svaly. Mráz mi prešiel po chrbte. Stalo sa nešťastie! preblesklo mi hlavou. A potom som si uvedomil, že musím čím skôr privolať pomoc. Bolo päť minút pred deviatou.

PRÍČINY SÚ VŽDY ZNÁME...

2

Nič sa nedeje samo od seba. Všetko má svoju príčinu.

Ak dôjde k dopravnej nehode, nezasvätený človek si povie, že vodič azda nezvládol riadenie. Ale čo bolo pravou príčinou? Precenil svoje schopnosti, bol nepozorný, zaspal za volantom, alebo bol vinníkom niekto iný? To sa dá takmer vždy zistiť. Každý vyšetrovateľ dokáže poskladať pravdu ako obrázok z papierovej mozaiky. Keď si ale neskôr zalistuje vo vyšetrovacom spise, zákonite mu musí prísť na um myšlienka; nedalo sa nešťastiu predísť? Veď často rozhodujú iba maličkosti.

Ani náš prípad nebol výnimkou. Stačilo vysloviť dve-tri vety navyše a osudy niekoľkých ľudí sa mohli uberať úplne inou cestou. Teraz to už viem, dodnes si to vyčítam, ale čas sa nedá vrátiť späť.

V tú osudnú marcovú sobotu, keď sa to všetko začalo, som nič netušiac sledoval v televízii akýsi nezáživný film s kriminálnou zápletkou. Príbehy s podobnou tematikou príliš nevyhľadávam, niežeby som neobluboval napätie, to je myslím každému človeku vlastné, ale pripadá mi naivné, ako všetci tí inšpektori, komisári či súkromní detektívi dokážu vždy s neobyčajnou ľahkosťou vyriešiť aj ten najzložitejší prípad. Boli až neveriteľne neohrození, mali zázračnú predvídavosť a vždy boli tam, kde mali byť, kde sa dialo čosi, čo posunulo ich pátranie do úspešného konca.

„Dáš si kávu?“ spýtal som sa manželky a znudene som vstal z gauča.

Odrhla oči od obrazovky, nemo prikývla a ďalej sledovala napínavé rozuzlenie. Od vzrušenia si neprestajne hrýzla spodnú peru. Na rozdiel odo mňa mala detektívne príbehy zo všetkých žánrov najradšej.

V detskej izbe sa ešte svietilo. Potichu som otvoril dvere a nazrel dnu. Náš syn Roman už tvrdo spal, vedľa postele ležala roztvorená kniha, ktorá mu zrejme vypadla z ruky. Zdvihol som ju a odložil na policu. *Obloha na dlani*, preletel som očami jej názov.

Asi to myslí s tou astronómiou naozaj vážne, pomyslel som si.

Vsunul som mu ruku pod paplón, zhasol nočnú lampu a po špičkách som sa vzdialil.

Odobral som sa do kuchyne. Postavil som na kávu a v zamyslení som pripravoval šálky. Akosi ma začal zmáhať spánok. Cítil som sa unavený. Celý deň sme strávili na záhrade. I keď sme si prácu rozdelili, tá najťažšia ostala vždy na mne.

Počul som zvonenie, ale akosi som ho nevnímal. Až keď sa mi žena ozvala za chrbtom.

„Máš telefón!“

„Kto volá?“ Otázku som položil skôr zo zotrvačnosti. Kto iný mi mohol volať v takú neskorú hodinu, ak nie niekto z oddelenia.

„Kto asi?“ odpovedala mi stíšeným hlasom. „Benedik!“

Vymenila si so mnou miesto pri sporáku. Neochotne som zamieril k telefónu.

„Prosím, Jonáš! Počúvam...“

„Máme ďalší prípad, pán kapitán,“ zaznelo z druhého konca drôtu. Bol to naozaj môj kolega, nadporučík Benedik. Z jeho hlasu som vycítil vzrušenie. „Pred desiatimi minútami volali z nehodového. Na bývalej štátnej ceste, asi kilometer od lesného závodu, sa stala za dosť nepochopiteľných okolností ťažká dopravná nehoda. Došlo tam zrejme k čelnej zrážke dvoch vozidiel.“

„Nepoznáte podrobnosti?“

„To áno! Ale...“

„Tak prečo hovoríte zrejme?“

„Pretože to druhé vozidlo tam nie je. Vodič z miesta nehody ušiel!“

„Sú tam smrteľné zranenia?“ opýtal som sa, obávajúc sa toho najhoršieho. Ale Benedik ma upokojil.

„Chvalabohu, nie. Iba zranení. Z toho však jeden ťažko...“

„Pošlite mi voz!“ rozhodol som sa ukončiť rozhovor. V podobných prípadoch ide často o minúty. „A zavolajte súdneho znalca! Aby nám zase nevyčítal, že sme ho vynechali z hry. Nech je tam aj on začerstva.“

„Auto som už poslal. Malo by byť u vás každú chvíľu.“

„V poriadku... Stretneme sa na mieste!“

Chcel som zložiť slúchadlo, ale Benedik mi k tomu nedal príležitosť. Opäť sa ozval. „Pán kapitán, prepáčte, nechcete vedieť, kto sú tí zranení?“

„To teraz nie je dôležité!“ zahriakol som ho.

„Ale predsa...“ nevzdával sa. Do hlasu sa mu začala vkrádať neistota. „Mali by ste o tom vedieť, skôr ako tam prídete.“

„No dobre, kto je to?“ začínal som byť z neho nervózny.

„Hojstričovci,“ šepol do telefónu. Zrejme tušil, akú reakciu tým u mňa vyvolá. A nemýlil sa. V tej chvíli som cítil, ako mi prebehli po chrbte zimomriavky.

„Hojstričovci?“

„Áno, Peter Hojstrič s manželkou! Viem, že sú to vaši priatelia, preto som chcel...“

„A čo ich syn?“ nenechal som ho dohovoriť.

„Dieťa v aute nebolo.“

„Končím!“

To bolo posledné, čo som zo seba dostal.

3

V aute bolo neznesiteľne dusno. Musel som si stiahnuť okienko, aby som sa nezadusil. Len čo ma ovanul čerstvý vzduch, uľavilo sa mi. Zhlboka som sa nadýchol.

„Necítite sa dobre, pán kapitán?“ pootočil sa ku mne vodič, sivovlasý chlap mohutnej postavy. Vedel som, že kedysi bol vynikajúcim zápasníkom. „Nemám zastaviť?“

„Nie, nie! To si nevšímajte!“ odvrátil som od neho tvár. Cítil som sa však naozaj biedne. A nemal som chuť vysvetľovať mu, že toto nešťastie sa ma dotklo oveľa viac ako tie predošlé, ktorých už bolo neúrekom.

Hojstričovci. On vedec, svetoznámy imunológ, ona stredoškolská profesorka. Susedia a ozajstní priatelia. Zblížili sme sa hneď v prvých dňoch po nastahovaní do jedného z nových sídliskových panelákov. Priateľstvo sa prenieslo aj na naše deti. Chlapci boli od jaslí stále spolu. Skoro ako bratia.

Čo sa len mohlo stať? Mal som v hlave poriadny zmätok. Ničomu som nerozumel. Peter Hojstrič bol výborný vodič, poznal som ho aj po tejto stránke a neraz som sa o tom aj presvedčil. Nikdy neriskoval, vždy bol pozorný, pripravený reagovať. Ale čo robili na tom nešťastnom mieste? Kde sa tam vzali? Veď domov sa mali vracaf až v nedeľu večer.

Ešte šťastie, že aspoň syn bol ušetrený tej hrôzy.

Zrejme ho nechali u starej mamy. Akoby to tušili. Následky podobných nehôd bývajú strašné. Ak utkvejú v mysli dieťaťa, sprevádzajú ho ako príznak po celý život, uvažoval som.

Ubehlo iba necelých dvadsaťosem hodín, odkedy sme sa videli naposledy. Nemohol som si nespomenúť, za akých okolností sme sa deň predtým lúčili a čo ich odchodu predchádzalo.

Domov som prišiel trochu neskôr, čo nie je pri mojom povolání nič výnimočné, ale bol som v poriadku, spokojný sám so sebou. Po dvoch dňoch mravčej práce sa nám podarilo odhaliť páchatela, ktorý vo večerných hodinách na výpadovke zrazil a smrteľne zranil cyklistu s odcudzeným vozidlom. To sme našli o niekoľko hodín, ale nájsť a usvedčiť nezodpovedného vodiča už nebolo také jednoduché. Pochvalné náčelníkove slová boli čímsi mimoriadnym a zapôsobili na našu nervovú sústavu ako pohladenie.

Musel som vyzerat' naozaj spokojne, aj moja žena si to všimla.

„Stalo sa niečo?“ horela zvedavosťou, keď som vstúpil do kuchyne.

„Nič. Čo by sa malo...! Iba náčelník dnes porušil svoje zásady,“ pokúsil som sa zažartovať. „Vyjadril nám pochvalu za vzorne odvedenú prácu.“

„Tak to sa skutočne prekonal. Pokiaľ viem, málokedy sa takto prejaví.“

„Málokedy, ale o to srdečnejšie!“

Položila pred o mňa tanier a zastala nado mnou. „Nepočkáš na Romana?“

„Prečo?“ prekvapene som k nej vzhliadol.

„Lebo ešte ani on nejedol. A nerada by som to znovu prihrievala.“

„Tak ja mám čakať, až sa mladému pánovi uráči prísť domov? A vôbec! Kde vlastne lieta?“

„Kde asi?“ pohodila hlavou. „Akoby si nevedel...“

„Zase sedí u Hojstričovcov, však?“ pochopil som. „Že mu to trpia! Veď je tam pečený-varený.“

„Vždy lepšie, ako keby sa mal ktoviekde túlať, nemyslíš? Odkedy chodia s Tomášom do toho krúžku, majú si stále čo povedať. O dôvod viac, aby boli celé dni spolu.“

Obdaril som ju vyčítavým pohľadom. Kedykoľvek prišla reč na nášho syna, vždy sa ho zastávala. Aj vtedy, keď sa to nezlučovalo s mojimi výchovnými metódami. Všetko mu tolerovala, nechala sa obmäkčiť a uhovoriť. Nepáčilo sa mi to, ale nikdy som jej to nahlas nepovedal. Možno som bol na neho niekedy prehnane prísny, ale hnevalo ma, ak si na úkor rôznych zbytočností neplnil povinnosti. Dobrá nálada ma nezadržateľne opúšťala.

„Má vôbec čas na učenie?“

„Môžeš byť bez obáv, snaží sa,“ pohodila rukou.

„A dejepis? Už si opravil tú štvorku?“

„Opraví si, nestaraj sa!“ Zo sporáku vzala hrniec, postavila ho na stôl a nabrala mi polievku. „Včera som ho preskúšala.“

„Len aby... Keď začne lajdáčiť, zatrhnem mu aj ten krúžok.“

„Nechápem, načo si potom do toho zafahoval Webera.“

„Myslíš si, že som ho na to nahovoril iba kvôli nášmu synovi?“

„Ale nevrav... To sú mi noviny!“ Začudovane na mňa pozrela a odniesla hrniec späť na sporák. „Ešte donedávna si tvrdil niečo celkom iné.“

„Musíme sa o tom rozprávať práve teraz?“

„Nemusíme, ty si začal! Nechaj to na Webera, nech on rozhodne, kto do krúžku chodiť bude a kto nie. On už si nájde spôsob, ako deti donútiť, aby nezanedbávali učenie. Poznáš ho predsa lepšie ako ja, tak mu dôveruj!“

Aspoň v tom mala pravdu. S Dominikom sme sa poznali od študentských čias. Už ako študent sa vyznačoval neobyčajnou schopnosťou zaujať okolie pútavou formou. Dokázal nás presvedčiť o existencii mimozemských civilizácií, vymýšľal historiky o zelených mužíčkoch, ktorí pristáli kdesi na juhoamerickom kontinente, vysvetľoval nám princíp čiernych dier vo vesmíre... Po maturite sme šli každý svojou cestou. On ostal verný astronómii, ja som sa upísal právu. On odhaľoval záhady vesmíru, ja zas príčiny a dôsledky trestných činov. Napriek tomu sme si mali vždy čo povedať. A bol som to práve ja, kto mu navrhol, aby sa vo voľnom čase, ktorého nemal nikdy nazvyš, venoval deťom, práve takým pocháblom, akým bol kedysi on sám.

„Ako myslíš,“ povedal som zmierlivo a premiešal som si polievku. K jedlu som sa však už nedostal. V predsieni sa náhlivo rozdrnčal zvonček. Keď som zbadal, ako žena s obavou sleduje hrnce na sporáku, vstal som.

„Idem otvoriť! Dúfam, že sa zas nejde niekto sťažovať. To by už bolo na mňa priveľa!“

Za posledný týždeň si totiž susedia u nás podávali kľučku. Odkedy nám na strechu namontovali satelitnú anténu, do ktorej sme všetci nájomníci vložili nemálo peňazí, hnevali sa na chlapcov, že lozia stále hore. Nerobili tam nič zlé, iba pozorovali hviezdy. Ale vidina možného poškodenia viedla všetkých zákonite k protestom. Chápal som ich námietky, ale zakázať niečo, čo bolo silnejšie ako najprísnejší trest, som nedokázal. Vždy som navrhoval jediné možné riešenie – znemožniť im na strechu prístup.

Moje obavy sa však ukázali ako zbytočné. Vo dverách stála s veľkou cestovnou kabelou Eva Hojstričová.

„Ahoj. Zavoláš mi Tomáša?“ spustila zadychčaným hlasom. Vystúpila na špičky a nervózne pokukovala poza môj chrbát.

„Tomáša?“ Od údivu som sa jej zabudol odzdraviť. Začínal som tušiť, že čosi nie je v poriadku. „Ale ten u nás dnes nebol!“

„Vážne? Veď mi vravel, že ide k vám.“

„To isté vravel Roman Julke. Mysleli sme, že sú u vás. Poď ďalej!“

Odstúpil som od dverí. Neochotne prekročila prah a kabelu položila na zem. Bezradne rozhodila rukami. „Nenakládol by si mu? Poviem mu, aby nikam nechodil, že len čo príde otec, hneď ideme preč, a napriek tomu sa stratí ako gáfor! Povedz mi, kde ho mám teraz hľadať?“

„Nebudú ďaleko, vonku je už tma. Kým vypiješ kávu, objavia sa.“

„A Petra nechám čakať pred domom, čo? Išiel do garáže po auto.“

„Vitaj, Eva!“ vyšla konečne moja žena z kuchyne.

Hojstričová sa k nej obrátila s nádejou v očiach. „Ahoj! Ty tiež nevieš, kde by mohli byť?“

Neisto na mňa pozrela a utierajúc si ruky do zástery sa opýtala: „Nebudú zase na streche?“

„Čo by tam...?“ Zháčil som sa. V mysli mi zablikal výstražný maják. Roztvoril som dvere do detskej izby a nazrel

som dnu. Hneď mi bolo všetko jasné. Miesto na skrini, kam Roman vždy odkladal statív ďalekohľadu, bolo prázdne.

„Pod!“ kývol som Eve.

„Tam byť nemôžu!“ pokrútila presvedčivo hlavou.
„Nemajú predsa kľúč.“

„Aký kľúč?“ čudoval som sa už na chodbe.

„Počula som, že hore vymenili zámku. Tam sa už nedostanú.“

„Oni sa tak ľahko nevzdávajú. To si buď istá!“

Vyviezli sme sa výťahom na najvyššie poschodie. Po železnom rebríku sme vyliezli na strechu. Náš vežiak stojí na kopci vysoko nad mestom. Je odtiaľ nádherný výhľad. Pri jasnom počasí dovidieť do vzdialenosti niekoľkých kilometrov. A večer, keď zapadne slnko a vyjdú hviezdy, zmocní sa vás fascinujúci pocit, akoby ste sa zrazu ocitli v nekonečnom medzihviezdnom priestore. A to bolo zrejme to, čo sem chlapcov priťahovalo. Vtedy som sa však veľmi neobzeral. Len čo som chlapcov zazrel, prestal som vnímať okolie.

„Čo tu robíte?“ okríkol som ich a bez váhania som struhol Romanovi zaucho. Ani nie tak z rozčúlenia, ako zo zásady.
„Tebe nestačilo, že som ti raz a navždy zakázal loziť po streche?“

„To platí aj pre teba!“ neostala bokom ani Hojstričová, a aby sa Romanovi nekrivdilo, ušlo sa zaucho aj jej synovi. „Ja sa s ľuďmi stále vadiť nebudem! Už aj sa prac dole!“

„Nikom tu neprekážame!“ odvrkol mi Roman a začal rozoberať ďalekohľad. „Tak prečo nás odtiaľto vyhánate?“

„Naozaj, ujo Emil,“ pozrel na mňa Tomáš nevinnými očami. „Prečo?“

„Ja som si to nevymyslel, Tomáš, ver mi! Nájomníci si to jednoducho neželajú. A pre pokoj v dome...“

„Veď práve... Pre pokoj v dome sa nás neviete zastať.“

„Nebud' drzý!“ umlčala ho Eva. „Otec ti to zráta, len počkaj!“

Tomáš zablúdil nevlúdny pohľadom k parabole, ktorej obrysy sa vynárali z tmy pár metrov od nás. V tej chvíli to bola určite jediná technická vymoženosť, ktorú znenávidel.

Roman mu podal ďalekohľad a pozrel prosebne na jeho mamu.

„Teta, nemohol by ostať Tomáš u nás?“

„To by teda nemohol!“ vybuchla podráždene. Zrejme jej už došla trpezlivosť a prestávala sa ovládať.

„Kde je napísané, že musím každý týždeň chodiť k starej mame?“ zaprotestoval Tomáš. „Zajtra ráno sme chceli pozorovať Austinovu kométu.“

„Nerozčuľuj ma, Tomáš! Pohni si!“

Keď som zbadal jeho smutnú tvár, priateľsky som ho ku sebe privinul. Tým som len dokázal známou pravdu, že pre cudzie dieťa má človek viac pochopenia ako pre svoje vlastné. Pozrel som zmierlivo na Evu.

„Veď ho nechaj! Nejakto s nimi už vydržím.“

„Ešte aj ty začínaj! Peter by s tým nesúhlasil. A ja tiež nie!“ Pritiahla si k telu rozopnutý plášť a zachvela sa od zimy. „Podme preč! Fúka tu ako na veternej hôrke.“

Chytila Tomáša za plece a postrčila ho pred seba. Roman zložil statív a otrávene na mňa pozrel. „Ďakujem ti!“

„Za čo?“ nepochopil som.

„Ako si sa prihovoriť za Tomáša. Nenaliehal si veľmi presvedčivo.“

„O tom sa pozhovárime doma!“

Vtedy ma poriadne nahneval. Ale keď nad tým dnes uvažujem, mal vlastne pravdu. Možno stačilo naozaj trochu viac naliehať, presvedčať, že sa o Tomáša postaráme, že nám nebude na ťarchu. Alebo zísť dole a dohodnúť sa s jeho otcom. Nič z toho som však neurobil. Preto sa stalo to, čo sa stať nemuselo. Čomu som mohol zabrániť.

„A ďalekohľad vrátite zajtra Weberovi! Jasné?“

Vtedy som ešte netušil, že o pár hodín budem mať iné starosti, ako dozerať, či môj príkaz naozaj splnili.

4

„Sme na mieste!“ zahlásil mi zrazu vodič. Pribrzdil a zaradil neutrál. „Mám ísť ešte ďalej?“

„To stačí. Zastavte!“

Vystúpil som niekoľko metrov od miesta nehody. Cesta sa tu prudko stáčala do hustého ihličnatého lesa, ožarovali ju iba svetlá reflektorov. Asi uprostred zákruty som zbadal havarované vozidlo. Nevyzeralo to na čelnú zrážku, predná časť zdemolovaného moskviča bola zapichnutá v hlbokoj priekope na ľavej strane v smere jazdy. Bolo to ich auto. Obchádzali ho pracovníci nehodového oddelenia a vykonávali nevyhnutnú obhliadku. Pozorne ich sledoval nadporučík Benedik a čiernovlasý, územčistý muž s bez tvarým klobúkom na hlave. Poznal som ho. Bol to súdny znalec, doktor Brtáň.

Zabuchol som za sebou dvere služobného žiguli a pozapínal som si plášť. S pohľadom upreným na hrbu dokrkvaného plechu som vykročil z tmy. Mal som pocit, akoby som vstupoval na osvetlené javisko. Ibaže dráma, ktorá sa tam odohrávala, nebola dielom známeho dramatika, ale napísal ju sám život. Bolestne a neuveriteľne pravdivo.

Benedik ešte usmerňoval fotografa, ukázal mu vzdialenosť a uhol záberu. Zapísal si čosi do notesu a až potom mi išiel oproti.

„Doktor Brtáň tu už bol, keď som prišiel,“ oznamoval mi trochu previnilo. „Zrejme sa o tom dozvedel skôr ako my.“

„To je dobre,“ odpovedal som mu, „lebo čo sa neurobí hneď, ťažko sa potom zisťuje a dokazuje. Ako to vyzerá so zranenými?“

Pokrčil nerozhodne plecami.

„Záchranku som míňal už v uliciach mesta. Sú vraj na tom dosť zle. Hlavne on! Nevedeli ho vytiahnuť z vozidla.“

Za jeho chrptom som zazrel nízku postavu doktora Brtáňa. V predklone nadvihol svoj zhúžvaný klobúk a už

zďaleka mi ukazoval zuby. „Zdravím vás, kapitán! Akosi meškáte...“ silno mi stisol pravicu. „Ja som práve skončil. Odchádzam!“

„Ako sa to stalo?“ chcel som si vypočuť názor z prvej ruky.

„Nie som jasnovidec,“ zasmial sa tak prirodzene, akoby bol na nejakej estráde a nie na mieste, kde sa zrodilo nešťastie. Kto o ňom vravel, že je cynik, nebol ďaleko od pravdy. A on to svojím správaním ani nikomu nevyvracal.

„Aspoň predbežne. Počul som, že tu došlo k čelnému stretu.“

„Ako sa to vezme!“ Postrčil si okuliare s hrubým kosteným rámom na koreň nosa a obrátil sa smerom k havarovanému vozidlu. Chvíľu naň pozeral, akoby sa chcel zorientovať a usporiadať si myšlienky, a potom nás začal oboznamovať so svojou verziou. „Zatiaľ sa iba domnievam, a všetko tomu nasvedčuje, že im cestu skrížila akási prekážka. Možno neosvetlené vozidlo. V tejto chvíli to neviem posúdiť. Vodič červeného moskviča zbadal nebezpečenstvo neskoro. Začal prudko brzdiť a aby sa vyhol zrážke, strhol volant na ľavú stranu vozovky. Napriek tomu vrazil pravou prednou časťou do prekážky. Náraz musel byť taký silný, že moskvič odhodilo a zastavil sa až v priekope.“

„Mám tomu rozumieť tak, že tu mohlo stáť zaparkované auto?“ nenechal som ho vydýchnuť. Bál som sa, že sa zvrtnie a prestane o nás javiť záujem.

„Asi ste ma zle pochopili! Iba som to pripustil ako jednu z možností. Mohlo to byť čokoľvek. Ale či to bolo auto? Na to vám teraz neodpoviem. Ja osobne o tom pochybujem. Nikde nevidím stopy po pneumatikách. A ak v tých črepinách z havarovaného vozidla nájdete jedínú cudziu, dajte mi vedieť. Potom vám poviem, o aký druh prekážky ide... Nakoniec, zdôvodnenie dostanete ako vždy písomne.“

„Kedy?“

„V pondelok ráno!“

„Potrebujem ho už zajtra!“ vyhrkol som na neho, keď sa začal obracať.

Zarazil sa. Pozrel na mňa cez hrubé sklá. Zrejme som ho svojou nástožčivosťou prekvapil.

„Vy nemáte svedomie, kapitán,“ povedal položartom. „Akoby ste nevedeli, že mi ponocovanie škodí na trávenie. Tak zajtra ráno! Pokojnú noc!“

Nadvihol klobúk a vykročil k svojmu vozu. Diplomátku, ktorú držal po celý čas pod pazuchou, hodil na zadné sedadlo. „A čím skôr vypočujte svedka!“ zakričal na nás a sadol si za volant. „Môže to byť ešte zaujímavé!“

Len čo to dopovedal, vyštartoval ako formulový pretekár. Hľadel som za ním, kým odrazové svetlá jeho fiatky nezmizli za ohybom cesty. Potom som sa obrátil na Benedika. Akoby tušil, čo sa ho chcem opýtať.

„Nehodu nahlásil strážnik z neďalekého lesného závodu. Vracal sa práve zo služby. Akýsi...“ Vytiahol z náprsného vrečka zápisník a natočil ho proti svetlu. „Július Zafko!“

„Pozvite ho na ôsmu ráno, uvidíme, možno sa dozvieme niečo podstatné. Predovšetkým o tom druhom vozidle. Na rozdiel od doktora Brtáňa som presvedčený, že tu parkovalo. A ak bolo po zrážke schopné jazdy, muselo to byť vozidlo veľké a ťažké.“

„Tým by sa vysvetlili aj chýbajúce stopy po pneumatikách.“

„Samozrejme,“ počúchal som si v zamyslení bradu. „Ak narazíte v plnej rýchlosti do odstaveného osobného vozidla, musí dôjsť zákonite k jeho posunu.“

Príslušníci z nehodového práve skončili meranie a všetky pomôcky začali odkladať do služobnej dodávky.

„Vydržte ešte päť minút!“ zakričal som na mladého nadstrážmajstra, ktorý chcel zhasnúť jeden z reflektorov. Ochoťne prisvedčil, otrčil pred seba ospravedlňujúco dlane a vrátil sa ku kolegom.

Podišiel som k miestu predpokladanej zrážky. Pod nohami mi zaškrípali črepiny skla. Poodstúpil som a spustil som sa do podrepu. Benedik sa usadil vedľa mňa a rozsvietil baterku. Kužeľ svetla posúval z jednej strany na druhú. Medzi

sklenenou triešťou som našiel niekoľko kúskov červeného laku.

„Je to zvláštne,“ uvažoval som nahlas. „Žiadny cudzí úlomok ani črepina. Čo si o tom myslíte?“

„Záhada! Akoby narazili do neviditeľného múru.“

„Mal by vás počuť doktor Brtáň. Záhady pred ním nikdy nespomínajte. Nemá to rád.“

„Dám si pozor. Aj keď si to neviem vysvetliť.“

„Príčiny sú vždy známe, iba neraz nám už nemá kto o nich podať svedectvo.“

„Verme, že nám niečo také nehrozí.“

„To je to jediné, čo nám ostáva.“ Hodil som kúsok laku späť medzi črepiny. „Ráno to dáme pre istotu prezrieť ešte raz. Za denného svetla vyzerá všetko inak.“

Narovnal som sa a pozrel som smerom, odkiaľ v osudnú noc Peter Hojstrič prichádzal. Naozaj nebezpečné miesto. Jediná zákruta na šesťkilometrovom úseku. Pred otvorením diaľnice, ešte v čase normálnej premávky, tu bola osadená výstražná tabuľa *Úsek častých dopravných nehôd*. A tých tu bolo neúrekom. S touto už zrejme nikto nerátal.

Prečo vlastne išli tadiaľto? Aký k tomu mali dôvod? Opäť sa mi natískali tieto otázky a čím skôr som chcel poznať všetky odpovede.

„Išli rýchlo?“

„Maximálne šesťdesiatkou...“

Pomaly som sa pohľadom preniesol k havarovanému moskviču. Prítahoval ma ako magnet. Zostúpil som do hlbokej priekopy. Sklonil som sa a cez pootvárané dvere som nazrel do vnútra vraku. Vytrhané sedadlá, všade krv a roztrieštené črepiny skla, strašný pohľad aj pre človeka, ktorý sa s podobnými následkami stretáva denne.

„Kde sedela Hojstričová?“

„Na zadnom sedadle,“ skočil za mnou Benedik. „Mala naozaj šťastie.“

Pokrútil som pochybovačne hlavou. Ktoré miesto vo vozidle je bezpečné? Predné, zadné, pravé či ľavé? Kto to vie

posúdiť? Poznám prípady, keď vodič ostal nažive a jeho spolujazdec, sediaci na tom najmenej nebezpečnom mieste, nehodu neprežil. Tu neplatia žiadne zákonitosti.

„Akoby aj tu niekto sedel!“ ukázal som na veľkú krvavú škvrnu na pravom prednom sedadle.

„Ležal tam Hojstrič. Bol zakliesnený pod palubnou doskou. Všetko máme zdokumentované, pán kapitán.“

Vyškriabal som sa po kolenách z priekopy a oprášil som si nohavice.

„Informujte opravovne, podnikové garáže, dopravné podniky... Jednoducho všetkých! Bežný postup.“

„Spoločnite sa...“

„Ide nám v prvom rade o ťažké nákladné automobily, kamióny, autobusy...“ Vykročil som k autu. Benedik ma nasledoval, počúvajúc moje príkazy. „Viete, kde je Nižná Lehota?“

„Akoby nie...“

„Tak tam niekoho nasmerujte. Nech hľadajú Hojstričovej matku Annu Lipovskú! Bude u nej ich syn, takže trochu ohľaduplnosti nezaškodí.“

„Samozrejme,“ prikyvoval na každé moje slovo.

Otvoril som dvere na žiguli a povzbudivo som ho capol po chrbte. Mal som ho rád. Keď mi ho pred dvoma rokmi prideliť ako čerstvého absolventa vysokej školy, nevýskal som od radosti. Po čase som sa však presvedčil, že som mal. Ukázalo sa, že je to usilovný mládenec, i keď niekedy až prehnane iniciatívny. Neplnil iba bezhlavo príkazy, ale pri práci aj rozmýšľal. Mohol som sa na neho vo všetkom spoľahnúť.

„Ja zatiaľ zjdem do nemocnice. Možno sa mi podarí vniesť trochu svetla do tej vašej záhady.“

Len čo som za sebou zabuchol dvere, vodič prudko vyštartoval.

5

Nemocničné prostredie na mňa pôsobilo vždy stiesnene. O nič lepšie som sa necítil ani vtedy, keď som vystupoval po schodoch na traumatologické oddelenie a pevne som veril, že všetko, na čo som sa bál čo i len pomyslieť, sa stane iba zlým snom. Tá neistota ma ubíjala, zväzovala mi ruky a kalila myseľ.

Prešiel som dlhou chodbou a zaklopal na známe dvere. Nikto mi však neatvoril. Všade bolo hrobové ticho, nikde ani živej duše. Akoby sa všetci niekam presťahovali. Zrazu sa kdesi v labyrinte budovy zabuchli dvere a ozvali sa náhlivé kroky. Na konci chodby sa zjavila mladučká zdravotná sestra. V náručí niesla balík obväzov. Vykročil som jej v ústrety.

„Prepáčte, mohol by som hovoriť s pánom primárom?“ opýtal som sa stíšeným hlasom.

„Ešte operuje!“ venovala mi nepekny pohľad a ani nezvolnila krok. Bradou si pridržovala obväzy, ktoré jej takmer padli na dlážku. Zakrátko rozrazila lietacie dvere operačnej sály a zmizla za nimi.

Neostávalo mi nič iné, len čakať. Sadol som si na lavicu a každých päť minút som kontroloval hodinky. Po nekonečnej polhodine konečne zhaslo červené svetlo.

Z operačnej sály vyšiel statný päťdesiatnik. Uprel na mňa unavený pohľad.

„Zase ty?“ Jeho hlas zaburácal v tom stiesňujúcom tichu ako hrom. „To tam u vás nikoho iného nemajú?“

„Asi ako u vás, pán primár,“ vrátil som mu uštipačnú poznámku.

S doktorom Jurajom Koleničom sme sa stretávali už niekoľko rokov. Nielen služobne, ale aj v súkromnom živote. Dôvernejšie sme sa zblížili na dovolenke v Bulharsku, kde sme na seba nečakane narazili na jednej výletnej lodi. Svet je neskutočne malý.

Kútikmi úst sa pousmial a podal mi pravicu. „Nemáme na výber, čo?“ Urobil krok vpred, ale vrátil sa. Pootvoril opäť dvere a zavolať dnu: „Vierka, urobte mi kávu!“ Potom pozrel na mňa a zrejme usúdil, že vyzerám dosť biedne, lebo svoje želanie spresnil: „Urobte radšej dve! Ďakujem!“

Povedal som mu, prečo som prišiel.

„Myslel som si to,“ nijako ho to neprekvapilo. Vzal ma okolo pliec a viedol ma do svojej pracovne. „Tento prípad ti veru nezávidím.“

„Nemusím ti azda zdôrazňovať, čo ma v tejto chvíli zaujíma zo všetkého najviac...“ vzhliadol som k nemu.

„Ak si dúfal, že budeš hovoriť s niektorým zo zranených, musím ťa sklamať.“ Spustil mi ruku z pleca, otvoril dvere a uviedol ma do pracovne. „Posaď sa!“ ukázal mi na kreslo a posadil sa za masívny stôl.

Prehodil som si nohu cez nohu a pozrel som mu do unavenej tváre.

„Je to veľmi vážne?“

„Vážnejšie, než si myslíš!“ Oprel sa laktami o dosku stola a zopol pred sebou ruky. „Veď posúď sám... Vodič má poranenú klenbu a lebečnú spodinu, pomliaždenie hrudníka, fraktúru stehennej kosti... Mám pokračovať?“

Zavrtel som hlavou. Načo pokračovať? Veď charakter zranení, ktoré mi vymenoval, bol natoľko závažný, až ma zamrazilo. Neodvažoval som sa domyslieť ich možné následky. Pošúchal som si bradu a s nádejou som pozrel na Koleniča.

„A čo jeho žena?“

„O jej zdravotnom stave ťa bude podrobnejšie informovať doktor Horský. Medzi nami, môže hovoriť o šťastí.“

Podobný názor som už počul z Benedikových úst. Ale dá sa hovoriť o šťastí, ak človek zápasí o vlastný život? „Kedy bude schopná vypovedať?“ opýtal som sa neisto.

Kolenič uvoľnil spojenie prstov a otočil dlane dohora. Urobil zápornú pózu. Akoby čítal moje myšlienky. „To, že mala šťastie, ešte neznamená, že je mimo nebezpečenstva.“

Okrem zranenia hlavy a mnohých pomliaždenín utrpela silný nervový šok. Museli sme jej nasadiť sedatíva.“

„Prepáč mi moju netrpezlivosť, ale jej výpoveď nám môže dať odpoveď na veľa nezodpovedaných otázok.“

„Verím ti. Keby to bolo čo len trochu možné, dobre vieš, že by som ti to umožnil.“

Ozvalo sa zaklopanie a do pracovne vstúpila s táčnou v ruke zdravotná sestra. Bez slova položila pred mňa šálku kávy a tvárila sa, akoby ma nikdy v živote nevidela. Prehovorila, až keď obsluhovala svojho nadriadeného.

„Nech sa páči, pán primár!“

„Ďakujem, Vierka,“ usmial sa na ňu. Ona mu úsmev opätovala a bez toho, aby na mňa pozrela, vyplávala z pracovne.

„Príď ráno, uvidíme, čo sa dá robiť,“ vrátil sa Kolenič k predošlej téme. „Ale nič nesľubujem!“

„Bol by som ti nesmierne vďačný. Veľmi mi na tom záleží. Dúfam, že vieš, o koho ide?“

Nasypal si cukor do kávy a začal si ju miešať. „Priznám sa, neveril som vlastným ušiam, keď som počul, koho mi priviezli na sálu. Bolo to tam škaredé, čo?“

Pozeral som na neho, ako si mieša kávu. Svojej som sa zatiaľ nedotkol.

„Následky bývajú často hrozivejšie ako samotná havária. Ale v tomto prípade to nebol príjemný pohľad ani pre mňa.“

„Dostali šmyk?“

„Nie,“ vyviedol som ho z nevedomosti. „Ide o cudzie zavinenie.“

„Páchateľ neznámy?“

Prisvedčil som a pozrel som mu priamo do očí. Ešte v jednej veci som chcel mať jasno. „Povedz mi úprimne, Juraj, akú nádej na život má Peter Hojstrič?“

Skôr ako mi odpovedal, uskol si z kávy.

„Minimálnu. Ale nie je bez šance. To si chcel počuť?“ Opäť sa oprel lakťami o stôl a nahol sa dopredu. „Aby si mi rozumel, žiadny lekár na svete by ti za súčasného stavu

nedokázal jednoznačne odpovedať. Musíme iba veriť, že jeho organizmus prekoná všetko, čo so sebou také vážne zranenie prináša.“

Chystal som sa mu položiť ďalšiu otázku, ale predbehlo ma zvonenie telefónu. Kolenič zdvihol slúchadlo.

„Kolenič...“ preniesol pomaly pohľad na mňa. To už som tušil, čo to znamená. *Niečo sa deje*, preblesklo mi hlavou. „Áno. Je tu! Moment, odovzdám...“ Natiahol ruku so slúchadlom ku mne. „To je pre teba. Nadporučík Benedik.“

Prisvedčil som a náhlivo som vstal z kresla.

Z VYŠETROVACÍCH SPISOV

Výpoveď Anny Lipovskej

Prišli ako zvyčajne v piatok večer. Chodievali ku mne pravidelne. Som stará, žijem už desať rokov sama a je prirodzené, že po tých všedných dňoch mi dobre padne stretnúť sa s najbližšími. Staroba sa ľahšie prežíva, ak človek cíti, že nie je celkom opustený. Často ma prehovárali, aby som sa k nim presťahovala. Ale odmietla som. Mestské prostredie, to nie je nič pre starého človeka. Sobota ubehla ako voda. Od rána sa zdalo, že bude pekné slnečné počasie. Zať to chcel využiť a rozhodol sa, že mi konečne opraví strechu, ktorú v zime poškodil veľký sneh. Pri silnejších dažďoch mi začínalo zatekať do kuchyne. A Tomáš? Tomu dali natierať plot.

„Nezaškodí mu, ak urobí aj on niečo užitočné!“ trval na svojom zať, keď som namietala, že to nie je práca pre dieťa.

Už v piatok večer bol akýsi podráždený. Tomáš ho prosil, či by s ním nešiel skoro ráno na rozhladňu pozorovať nejakú kométu. Ale odbil ho, nechcel o tom ani počuť. Dokonca si do skrine zamkol starý poľovnícky ďalekohľad, aby ho vraj

náhodou nelákalo presadiť si svoje a ujsť. Predobedom žiaril plot hráškovozelenou farbou. Ale aj Tomášove ruky nadobudli nádych rovnakého odtieňa. Dobrú polhodinu si ich umýval striedavo riedidlom a teplou vodou.

„Vyzerám ako mimozemšťan, už iba tykadlá mi chýbajú,“ vravel mi s bezstarostným úsmevom a otrčal predom mnou zababrané dlane.

Zata to však nahnevalo.

„Máš viac farby na rukách ako na plote! Načo si mal rukavice?“

A tak sa dočkal pochvaly iba odo mňa. Slúbila som mu, že za obedom otvorím čučoriedkový kompót, ktorý mal veľmi rád. To bola pre neho najväčšia odmena. Asi okolo piatej poobede k nám pribehol sused, ktorý býval naproti. Oznamil zaťovi, že má okamžite volať do ústavu. Nebolo to nič ojedinelé. Nemám telefón, a tak jediné spojenie s rodinou bolo cez susedov. Či už som volala ja, alebo oni mne. Aj v ústave vedeli, kde môžu v naliehavom prípade nechať zaťovi odkaz. Vrátil sa v priebehu piatich minút.

„Zajtra večer letíme s kolegom Juráňom na sympóziu do Mníchova,“ spustil už vo dverách. „Nehnevajte sa, že vám pokazím víkend, ale ešte dnes musíme odísť. V ústave ma čaká roboty vyše hlavy.“

„To vám nevedeli povedať skôr?“ vyčítala mu moja dcéra.

„Pozvanie prišlo na poslednú chvíľu, iba dnes ráno. Aj tak si neviem predstaviť, ako si stihneme za taký krátky čas pripraviť prednášku.“

Hneď sa aj začali chystať na cestu. Veľmi som sa im nevenovala, mala som zamiesené na koláč a chcela som im dať zopár kúskov. Hlavne Tomášovi, bez sladkostí som ho nikdy nepustila. Z kuchyne som počula, ako sa s otcom nevedel na niečom dohodnúť.

„Čo si si to zase vymyslel?“ doliehal ku mne zaťov nahnevany hlas. „Správaš sa niekedy ako malý chlapec!“

Dcéra bola zrejme na jeho strane. „Pre pár minút sa predsa nezbláznime.“

„Samozrejme, čo tam po niekoľkých zbytočných kilometroch!“

Neviem, čo bolo dôvodom ich sporu. A ani som sa o to veľmi nezaujímal. Bola to ich vec. Ak ma nepožiadali, aký mám na to či ono názor, nikdy som sa nevnucovala. Ani do Tomášovej výchovy som nezasahovala, aj keď sa mi niektoré ich spôsoby nepáčili. Bola už tma, keď odchádzali. Kývala som im na rozlúčku so slzami v očiach. Ako keby mi zlá predtucha zvierala srdce.

PRÍČINY SÚ VŽDY ZNÁME...

6

Tomáš Hojstrič nie je u starej mamy!

Tieto slová mi v prvej chvíli vyrazili dych. Ako je to možné? Kde môže byť? Sám Benedik bol týmto zistením taký rozrušený, že rozochveným hlasom neprestajne opakoval:

„Vôbec nevie, kde je!“

Rozlúčil som sa s doktorom Koleničom. Nebolo mi súdené vypiť si v tento večer kávu. Aj tú, ktorá predo mnou niekoľko minút rozvoniavala, som musel nechať nedotknutú.

O necelú štvrtúhodinu som bol na oddelení.

Uprostred miestnosti sedela staršia žena. Poznal som ju z návštev u Hojstričovcov ako stále usmievavú žienku, oplývajúcu vždy dobrou náladou a optimizmom. Vtedy som však ostal zarazene stáť vo dverách. Zbadal som pred sebou úplne inú osobu. Stala sa z nej drobná, zronená starena, ktorá si sústavne utierala oči do vreckovky.

„To je pani...“